

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/562/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216799
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216799.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 21. 11. 2013 č.k. 18C/76/2013-45 a uznesení Okresného súdu Nitra zo dňa 10. 03. 2014 č.k. 18C/76/2013-65, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 175 eur ako náhrady škody a sumy 663,84 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 3Er/275/2003. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 41 ods. 1, 2, § 44 ods. 1, 2, 7, 8 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekúcie (ďalej len „Exekučný poriadok“). Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice sp.zn. 3Er/275/2003 bola súdnym exekútorom JUDr. Ľubomírom Pekárom dňa 09. 09. 2003 podaná žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech navrhovateľa ako oprávneného, pričom Okresný súd Levice (ďalej len „exekučný súd“) dňa 19. 08. 2003 vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Dňa 23. 11. 2010 navrhovateľ ako oprávnený podal exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora. Následne exekučný súd uznesením zo dňa 05. 12. 2011 č.k. 3Er/275/2003-13 žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora vyhovel. Vychádzajúc z týchto zistení konštatoval, že 30-dňová zákonná lehota na vydanie rozhodnutia o návrhu oprávneného na zmenu exekútora dodržaná nebola. Či došlo k prieťahom v konaní nezisťoval, nakoľko v tomto smere sa nevedlo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd SR ani Európsky súd pre ľudské práva. Poukázal na to, že nevyhnutnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú protiprávny úkon, resp. škodová udalosť, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody a zavinenie s tým, že zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zák.

č. 514/2003 Z.z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna, kedy oprávnený subjekt nemusí preukázať zavinenie vo forme úmyslu, resp. neobstaranosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu. Navyše nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku navrhovateľa, ktoré bolo priamo nesprostredkované spôsobené práve a len týmto postupom. Dospel k záveru, že navrhovateľ tieto skutočnosti nepreukázal a podľa jeho názoru v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode nemôže dôjsť, pretože pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. V opačnom prípade by navrhovateľ musel preukázať, že škoda mu vznikla v príčinnej súvislosti s nedodržaním zákonnej lehoty a právny základ takéhoto nároku by musel spočívať v zodpovednosti odporcu za konanie súdneho exekútora až do právoplatného rozhodnutia súdu o jeho zmene a tiež, že práve nečinnosťou pôvodného exekútora mu vznikla škoda. Vyslovil názor, že počas doby od podania návrhu na zmenu exekútora do rozhodnutia exekučného súdu navrhovateľovi žiadna škoda nevznikla, keď tvrdenia navrhovateľa o rizikách v súvislosti s neskoro vydaným rozhodnutím by považoval za relevantné len v prípade, že by neboli uvádzané všeobecne a hypoteticky, ale by za týmto účelom navrhovateľ produkoval dôkazy. Nedodržanie zákonnej lehoty totiž automaticky nezakladá nárok na náhradu škody. Rovnako tak považoval za nedôvodný i nárok navrhovateľa na požadovanú nemajetkovú ujmu a v tejto súvislosti poukázal na to, že k rozhodnutiu o zmene exekútora došlo v dobe, kedy sa oprávnený domáhal v exekučných konaniach zaplata svojich pohľadávok, ktoré mu boli priznané rozhodnutiami rozhodcovských súdov, išlo o veľký počet návrhov, ktoré nebolo možné fyzicky s personálnym obsadením exekučných oddelení vybaviť v zákonom stanovenej lehote, ktorá okolnosť je tiež rozhodujúca pre posúdenie nesprávnosti úradného postupu. Tiež poukázal na to, že nemajetková ujma nezávisí automaticky od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od ďalších okolností, a preto nevidel dôvod pre finančnú satisfakciu navrhovateľa vo forme nemajetkovej ujmy. Vyslovil presvedčenie, že navrhovateľ sa snaží predmetným podaním eliminovať po finančnej stránke svoje nesprávne obchodnoprávne rozhodnutia vo svojej podnikateľskej aktivite. Navyše prípadné priznanie nemajetkovej ujmy navrhovateľovi považoval i za rozporné s ust. § 1 OSP. Toto vzhliadol v tom, že práve navrhovateľ, ktorého podnikateľskou činnosťou je poskytovanie spotrebiteľských úverov na základe zmlúv obsahujúcich neprijateľné zmluvné podmienky, sa domáha súdnej ochrany a nemajetkovej ujmy. Zvlášť, pokiaľ je všeobecne známe, že zmluvy obsahovali rozhodcovské doložky, na základe čoho o nárokoch rozhodovali rozhodcovské súdy, ktoré nerešpektovali ustanovenia právnej úpravy o ochrane spotrebiteľov. Označil preto za zarážajúce, že navrhovateľ sa striktne domáha ochrany svojich práv a dôsledného dodržiavania zákona, hoci v zmluvných vzťahoch so svojimi klientmi taký dôsledný nebol, čo konštatovala i Európska komisia zaoberajúca sa podnikateľskou činnosťou navrhovateľa. Námietku premlčania vznesenú odporcom v jeho písomnom vyjadrení nepovažoval za dôvodnú, keď od podania návrhu na zmenu súdneho exekútora dňa 23. 11. 2010 do uplatnenia si náhrady škody priamo u odporcu dňa 25. 05. 2012 neuplynula 3-ročná premlčacia doba. Rozhodnutie o trovách konania oprel o ust. § 142 ods. 1 OSP a odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, náhradu trov konania nepriznal, keďže odporca trov konania nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za

situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyiac jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti, atď.. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolačný súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 175 eur z titulu náhrady škody a sumy 663,84 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom na označenom súde pod sp. zn. 3Er/275/2003. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydaní rozhodnutia o jeho návrhu ako oprávneného na zmenu exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o tomto návrhu, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo s omeškaním viac ako 382 dní.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01. 01. 2013 (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom

živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Úvodom je potrebné poznamenať, že v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.) je zák. č. 514/2003 Z.z. osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaných, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). Zároveň je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7), a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

V súdnej veci správne súd prvého stupňa vo svetle týchto záverov posudzoval existenciu predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu a nemajetkovú ujmu uplatňovanú navrhovateľom v konaní. V tomto smere v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Niet totiž sporu o tom, ako to vyplýva z obsahu spisu Okresného súdu Levice sp.zn. 3Er/275/2003, že exekučnému súdu bola dňa 09. 06. 2003 doručená žiadosť súdneho exekútora Dr. Ľubomíra Pekára o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o. proti povinnému V. O., o vymoženie 1.430,-Sk (47,46 eura) s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol platobný rozkaz Okresného súdu Levice zo dňa 17. 03. 2003 č.k. 15Rob 202/03. Exekučný súd dňa 19. 08. 2003 vydal pod č. 5402 019744* poverenie pre súdneho exekútora na vykonanie tejto exekúcie. Dňa 23. 11. 2010 bol exekučnému súdu doručený návrh navrhovateľa ako oprávneného na zmenu exekútora tak, aby vykonávaním exekúcie bol poverený súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý. Dňa 16. 05. 2011 exekučný súd v nadväznosti na tento návrh vyzval dovtedajšieho súdneho exekútora na vyjadrenie sa k návrhu na zmenu súdneho exekútora a vyčíslenie trov exekúcie, na čo súdny exekútor reagoval písomným podaním, doručeným exekučnému súdu dňa 01. 06. 2011. Exekučný súd svojim uznesením zo dňa 05. 12. 2011 č.k. 3Er/275/2003-13 vyhovel žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora, poveril vykonaním exekúcie JUDr. Rudolfa Krutého a súdному exekútorovi JUDr. Ľubomírovi Pekárovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Obsah exekučného spisu tiež preukazuje, že dňa 05. 12. 2011 bolo exekučnému súdu doručené oznámenie súdneho exekútora JUDr. Ľubomíra Pekára, že exekučné konanie bolo ukončené vymožením pohľadávky a jej príslušenstva, ako i trov exekúcie dňa 03. 11. 2011, preto nie je dôvod na rozhodovanie o zmene súdneho exekútora a dňa 13. 11. 2012 JUDr. Ľubomír Pekár v súlade s ust. § 60 Exekučného poriadku vrátil exekučnému súdu poverenie na vykonanie exekúcie. Podľa navrhovateľa postup exekučného súdu vykazuje znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o návrhu na zmenu exekútora došlo po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením (viac ako 382 dní), ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitnosť veci a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prietahy v konaní. Odpoveď,

či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, poskytuje ust. § 44 zák. č. 233/1995 Z.z. v znení účinnom do 31. 08. 2005, ktorý na danú vec dopadá (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku (exekučné konanie začaté dňom 03. 06. 2003), ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosť oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Zákonom č. 341/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol s účinnosťou od 01. 09. 2005 zmenený i Exekučný poriadok, okrem iného i jeho ust. § 44, v ktorom sa doterajšie odseky 4 až 6 označili ako odseky 5 až 7 a § 44 ods. 7 znel: „Oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora“. V prechodných a záverečných ustanoveniach účinných od 01. 09. 2005 zákon v ust. § 238 ods. 1 zakotvoval, že konania začaté pred 01. 09. 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. 08. 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa ods. 2 § 238 ust. § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4 a § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 01. 09. 2005. Znamenalo to potom, že na rozhodnutie o zmene exekútora v exekučných konaniach začatých pred 01. 09. 2005, o ktorý prípad ide i v súdnej veci, sa nevzťahovala zákonná 30-dňová lehota. Za situácie, že zákonodarca v danom prípade nestanovoval lehotu na rozhodnutie exekučného súdu o návrhu oprávneného na zmenu exekútora, nemohlo tak dôjsť zo strany exekučného súdu k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, ako to nesprávne konštatoval prvostupňový súd.

V sporom dotknutom exekučnom konaní neboli preukázané ani navrhovateľom avizované zbytočné prietahy, ktoré tvrdenie podliehalo prieskumnej činnosti súdu z hľadiska platnej právnej úpravy § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v čase vzniku zodpovednostného vzťahu. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Právo každého na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, zakotvuje i čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru. V tomto smere rozsiahla rozhodovacia prax ústavného súdu ustálila, že pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prietahom v konaní, sa zohľadňujú tri kritéria, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (porovnaj II. ÚS 64/97, I. ÚS 63/00, I. ÚS 16/02). Hodnotiac činnosť exekučného súdu z hľadiska týchto kritérií, ako i jeho vyššie popísaného postupu, s ohľadom na okolnosti danej veci preto nemožno vzhliadnuť zbytočné prietahy.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ v konaní nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom v tomto konaní požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu. Odvolací súd ale tiež dodáva, že ani prípadné samotné zistenie, že k rozhodnutiu o návrhu na zmenu exekútora exekučným súdom došlo po uplynutí zákonnej lehoty, však ešte samo o sebe nezakladá zodpovednosť štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Podľa zhora podaného výkladu odvolacieho súdu, musia byť totiž splnené i ďalšie dva predpoklady, a to: vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a priama príčinná súvislosť medzi konaním exekučného súdu a samotnou škodou, resp. nemajetkovou ujmu, na preukázanie ktorých predpokladov zaťažuje dôkazné bremeno práve navrhovateľa. V danom prípade si navrhovateľ svoju dôkaznú povinnosť nesplnil a nepreukázal splnenie týchto zákonných predpokladov. Ním predkladané tvrdenia o vzniku škody vo výške 175 eur, predstavujúce náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období medzi

doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím exekučného súdu o tomto návrhu, odvolací súd považuje za zavádzajúce. Vychádzajúc z elementárnej logiky veci totiž navrhovateľ ako právnická osoba, ktorej náplňou činnosti, ako je všeobecne známe, je práve vymáhanie pohľadávok, nesporne na zabezpečenie svojej bezporuchovej činnosti musí viesť databázu vymáhaných pohľadávok prostredníctvom informačného systému až do ich vymoženia, prípadne zániku iným spôsobom a to aj v dobe, keď už exekútor je poverený vykonaním exekúcie. Pracovné výkony zamestnancov v súvislosti so správou týchto pohľadávok, administratívnymi prácami, udržiavaním informačného systému, atď. tak nepredstavujú zmenšenie majetku navrhovateľa v čase nerozhodnutia súdu o návrhu na zmenu exekútora. Významným v tomto smere ale je to, že exekučný súd na základe žiadosti dňa 19. 08. 2003 poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora Dr. Ľubomíra Pekára, ktorý mal povinnosť vykonávať úkony smerujúce k vymoženiu pohľadávky navrhovateľa ako oprávneného v danom exekučnom konaní v súlade s Exekučným poriadkom, totožne ako i oprávneným navrhovaný iný exekútor. Navrhovateľom avizované náklady na úkony predstavujúce škodu by mu preto vznikli bez ohľadu na to, ktorý exekútor exekúciu vykonával. Za danej situácie niet tak príčinnej súvislosti medzi konaním exekučného súdu a navrhovateľom tvrdou škodou. Rovnako tak i vznikom nemajetkovej ujmy na strane navrhovateľa z ním predkladaných dôvodov, ktoré navyiac bez ponúknutia dôkazu o tom sú len v rovine teoretických úvah. V súdnej veci je ale najpodstatnejším, že dňa 03. 11. 2011 došlo k úplnému vymoženiu pohľadávky navrhovateľa ako oprávneného v sporom dotknutom exekučnom konaní od povinného, čím sa naplnil cieľ exekučného konania a niet tak bez ďalšieho rozumný dôvod pre záver o vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy na strane navrhovateľa v súvislosti s označeným exekučným konaním a najmä rozhodovaním o zmene exekútora.

Záverom odvolací súd konštatuje, že hoci navrhovateľ ani nekonkretizoval svoj odvolací dôvod a postup prvostupňového súdu v konaní, ktorým malo dôjsť k odňatiu mu možnosti konať pred súdom, odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP nezistil, pričom i ďalšie skutočnosti vytykané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu alebo sa preskúmaného rozsudku vôbec netýkajú.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Predmetom tohto odvolacieho konania je i uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť v lehote 3 dní od jeho právoplatnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur s tým, že súdny poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Aj toto uznesenie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Napadnuté uznesenie označil za nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. V tejto súvislosti poukázal na to, že prvostupňový súd len uviedol, že súdny poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ktorá však určuje len poplatok za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i spoplatnenie ďalších úkonov vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. V tejto súvislosti poukázal i na dôvodovú správu k hlavnému návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch a to jej čl. II. bod 3, podľa ktorého žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, ako i odôvodnenie pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu časti poslancov, ktorým došlo k zavedeniu spoplatnenia žaloby paušálnym poplatkom 20 eur. Argumentoval, že v danom prípade podal proti rozsudku odvolanie a nie žalobu, a preto nemohol byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za jeho podanie, keďže súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Argumentačne svoje závery podoprel i rozsudkom NS SR z 29. 03. 2007 sp.zn. 4Cdo 39/2007. Tvrdil, že v rozpore so zák. č. 71/1992 Zb. mu bola uložená poplatková povinnosť, i keď ju nemal, keďže nie je jasne a jednoznačne stanovená týmto zákonom poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom použitie analógie legis v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku z hľadiska na čl. 59 ods. 2 Ústavy je vylúčené. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na

základe zákona. Naviac podľa ust. § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade konanie začalo pred 01. 10. 2012, a preto v súvislosti s podaným odvolaním je potrebné aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012, dokedy bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch od poplatku vecne oslobodené.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“) súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch bod I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka 7 písm. a) zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20 eur.

Odvolací súd poukazuje na to, že do účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch vykonanej zák. č. 621/2005 Z.z. boli podľa § 4 ods. 1 písm. c/ súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela však od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodnila reakciou na neúmerný nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,-Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zák. č. 273/2007 Z.z. účinného od 01. 07. 2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zák. č. 286/2012 Z.z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. 10. 2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20 eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01. 10. 2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti,

a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním takéhoto návrhu, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie, resp. ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie, odvolací súd nezdieľa. V tejto súvislosti poznamenáva, že tieto nielenže sú rozporné s vyššie citovanou zákonnou úpravou, ale je ich potrebné hodnotiť ako tendenčné a účelové, keď zákonodarca nad akúkoľvek pochybnosť v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov jeho poplatkovú povinnosť nevylučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13, spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16, poznámka k položke 9, atď.). I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za odvolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. Neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 39/2007 riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá.

Za situácie, že v prejednávanej veci ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 28. 09. 2012, t.j. pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z.z. a že odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ dňa 05. 03. 2014, t.j. po jeho účinnosti, je potom potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zák. č. 286/2012 Z.z.. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože odvolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohlo byť úkonom orgánu štátnej správy súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru odvolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania odvolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za odvolanie je takto potom rozhodujúce, či odvolacie konanie bolo začaté do 30. 09. 2012. Preukázateľne v tomto prípade odvolacie konanie začalo podaním odvolania navrhovateľom dňa 05. 03. 2014 a teda navrhovateľovi v súvislosti s podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť. Preto správne súd prvého stupňa napadnutým uznesením vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20 eur v súlade s položkou 7 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov.

Reagujúc na námietku navrhovateľa uvádzanú v jeho odvolaní o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, odvolací súd len dodáva, že i keď súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je i riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tomuto právu zodpovedá i odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (porovnaj IV. ÚS 115/03). Podstatou súdneho rozhodnutia je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv a nie prepiaty formalizmus pri vyhotovení súdneho rozhodnutia. Hodnotiac preskúmané uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením vo svetle týchto záverov odvolací súd považuje tvrdenie navrhovateľa o jeho nepreskúmateľnosti za nedôvodné. Predmetné rozhodnutie totiž obsahuje zákonom požadované náležitosti podľa § 169 ods. 1 OSP a to označenie súdu, ktorý ho vydal, účastníkov konania a veci, výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní, ako i deň a miesto vydania uznesenia. Z jeho

odôvodnenia (bez ohľadu na to, že nie je obsiahnuté v oddelenej časti s výslovným uvedením nadpisu Odôvodnenie) tiež nad akúkoľvek pochybnosť plynie, že súdny poplatok bol navrhovateľovi vyrubený za odvolanie, v akej výške a podľa akého ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch (položka č. 7a sadzobníka).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.